

KATHERINE DUNN

Monsterliefde

Vertaald uit het Engels
door J.J. de Wit

BOEK 1

HOVENIER BIJ NACHT

1 Het kerngezin: zijn verteltrant, haar gebit

‘Toen jullie mama nog kophapte, mijn droompjes,’ hield papa ons voor, ‘maakte ze van het afbijten van knikkers zo’n kristallen mysterie dat de kippen uit zichzelf naar haar toe trokken en betoverd van verlangen nm haar heen zwierden. “Doe je lipjes van elkaar, lieve Lil,” tokten ze, “en laat ons je tanden zien!”

Diezelfde Crystal Lil, onze mama met het sterrenhaar, zat knus op de ingebouwde bank die ’s nachts als Arty’s bed diende, en grinnikte boven het naaiwerk op haar schoot en schudde haar hoofd. ‘Hang geen onzin op tegen de kinderen, Al. Die kippen fladderden alle kanten op.’

Zo ging het op avonden onderweg, tussen de voorstellingen en steden door, als we ergens op een kampeerterrein of parkeerterrein langs de weg stonden met de andere wagens en vrachtwagens en caravans van Binewski’s Kermis-Fabulon om ons heen, veilig in ons verplaatsbare dorp.

Na het eten, met een volle buik in het schijnsel van de lamp, werden wij Binewski’s geacht te lezen en te studeren. Maar als het regende kwam bij papa de lust op om te vertellen. Het sissen en tikken op

het metaal van onze grote woonwagen leidde hem af van zijn lectuur. Regen op een avond dat we moesten optreden was catastrofaal. Regen onderweg betekende praten, en dat deed papa dolgraag.

‘Het is zonde en jammer, Lil,’ zei hij, ‘dat die spruiten van je alleen die amateurkophappers meemaken, jongens die na een jaartje Yale wel eens iets minder deftigs willen.’

‘Princeton, liefje,’ verbeterde mama op vriendelijke toon. ‘Dit najaar wordt Randalls tweede studiejaar. Ik meen dat hij onze eerste jongen van Princeton is.’

Wij kinderen voelden aan dat ons verhaal in onbenulligheden dreigde te verzanden. Arty gaf me een por en ik piepte: ‘Vertel nog eens van toen mama nog kophapte!’ en dan schaarden Arty en Elly en Iphy en Chick zich allemaal om me heen tussen papa’s stoel en mama.

Mama deed alsof ze verdiept was in haar naaiwerk en papa, die aan de punten van zijn walrus-snor trok en zijn borstelige wenkbrauwen liet dansen, deed alsof hij geen zin had. ‘Tjaaa,’ begon hij, ‘dat is heel wat jaartjes geleden...’

‘Toen wij nog niet geboren waren!’

‘In de tijd...’ verkondigde hij met een weids spreekstalmeestersgebaar, ‘dat ik jullie nog niet eens had bedacht, mijn droompjes!’

‘In die jaren heette ik nog Lillian Hinchcliff,’ zei mama peinzend. ‘En als jullie vader me aansprak,

wat hij zelden en met tegenzin deed, zei hij “juf-frouw” tegen me.’

Wij giechelden bij het idee van een sprakeloze papa, die wij kenden als de GROTE SMOEZE-NIER.

‘Natuurlijk sprak ik jullie vader aan met *meneer* Binewski.’

‘Daar stond ik,’ zei papa, ‘op de ochtend van de derde juli de kippenkuil schoon te spuiten en me-te verheugen over mijn uitstekende kophap-affiches en te bedenken dat ik stapels kaartjes zou verko-pen omdat het weekend van de Vierde de beste tijd is voor kophappers en omdat ik dat jaar een uitstekende, gespierde kophapper had. Zo eentje die zijn werk met liefde deed. Dus daar sta ik te spuiten. geen vuiltje aan de lucht, dik tevreden, en daar komt jullie mama aangetrippeld, een engeltje om te zien, en vertelt me dat de kophapper er in de nacht vandoor is gegaan, zijn tent heeft afgebroken bij wijze van spreken, en een taxi naar het vliegveld heeft gepakt. Met achterlating van een briefje waar-in staat dat zijn vader ernstig ziek is en dat hij, de kophapper, het vak eraan moet geven en met zijn happers naar Philadelphia moet om de leiding over te nemen van de bank van de familie.’

‘Effectenkantoor, liefje,’ verbetert mama.

‘En omdat jullie mama daar staat, zo zoet als drie bolletjes vanille-ijs, kan ik niet eens vloeken! Wat

moet ik doen? De kophap-affiches hangen al in de hele stad aangeplakt!

‘Er was een oorlog aan de gang, schatjes,’ legt mama uit. ‘Ik weet niet meer welke. Jullie vader kon moeilijk mensen krijgen, anders had hij me nooit aangenomen, nog niet om kostuums te maken, met mijn gebrek aan ervaring.’

‘Dus daar sta ik, duizelig van de geur van juffrouw Hinchcliffs Marsepein om Middernacht-parfum en scheel van het nadenken. Ik kon niet zelf in de kuil klimmen omdat ik al twintig andere dingen moest doen. Ik kon het niet aan Horst de Kattenman vragen, ten eerste omdat die vegetariër was en bovendien omdat die geen kippennek kon doorbijten zonder dat zijn kunstgebit los ging zitten. Plotseling is het of jullie mama me sherry met biscuits aanbiedt. “Ik doe het wel, meneer Binewski,” zegt ze, en ik had bijna mijn wasman een presentje gegeven.’

Mama glimlachte lief boven haar naaiwerk en knikte. ‘Ik wilde graag bewijzen dat ik me nuttig kon maken. Ik was pas veertien dagen bij Binewski’s Fabulon en had heel sterk het gevoel dat ik op proef was.’

‘Dus toen zeg ik,’ valt papa haar in de rede, “Maar juffrouw, en uw tanden dan?” Ik was bezorgd voor afbreken of beschadigen, begrijp je wel, en ze begint breed te lachen, zoals ze nu doet; en zegt: “Die zijn scherp genoeg, denk ik!”

We keken naar mama en haar tanden waren wit en recht, maar natuurlijk had ze inmiddels een vals gebit.

‘Ik keek naar haar fijngevormde kaak en begon te kreunen. “Nee,” zeg ik, “ik kan u toch niet vragen om...” maar het flitste wel door me heen dat een blonde en knappe kophapster met benen – want jullie mama heeft wat wij in het vak BENEN noemen – heel wat volk zou trekken. Ik had nog nooit gehoord van een meisje dat kophapte en de mogelijkheden voor affiches waren eindeloos. Toen dacht ik weer: nee, ik kan toch niet...’

‘Wat jullie papa niet wist, was dat ik verscheidene keren naar de kophapper was komen kijken en natuurlijk had ik Minna, de kokkin bij ons thuis, vaak geholpen als ze kippen moest slachten voor het diner. Ik kon met hem doen wat ik wilde. Hij moest me wel een kans geven.’

‘O, wat zat ik in mijn piepzak toen ze die middag voor het eerst moest optreden! Doodsbang was ik dat ze aboe zou roepen en de wijk zou nemen naar Boston. Bang dat ze niet zou doen wat ze had beloofd en dat het volk luidkeels zijn geld terug zou vragen. Bang dat ze zich zou bezeren... Een kip kon haar krabben of een oog uitpikken.’

‘Ik was zelf ook zenuwachtig,’ zei mama knikkend.

‘De opkomst was goed. Het was een warme zaterdag en de Vierde Juli viel op een zondag. Ik

rende de hele dag zelf als een kip zonder kop rond en had nog net tijd om een seconde achter de kuil te duiken voordat ik naar voren ging om de klanten binnen te leiden. Daar stond ze, als een vlindertje...'

'Oude lappen eigenlijk, wit omdat daartegen zelfs in de donkere kuil het bloed zo goed afsteekt...'

'Maar zulke geraffineerde oude lappen! Zulke laag uitgesneden zijden lappen met splitten tot op de dij! Dus ik haal één keer diep adem en ga naar voren om ze naar binnen te smoezen. En ze kwamen erop af. Veel soldaten in het publiek. Ik was nog kaartjes aan het verkopen toen door het gejuich en gefluit en gestamp op die oude houten tribunes nog veel meer mensen werden aangelokt. Ten slotte greep ik een popcornjongen in zijn kraag om kaartjes te verkopen, terwijl ik naar binnen ging om zelf te kijken.'

Papa grijnsde naar mama en trok aan zijn snor.

'Ik zal het nooit vergeten,' zei hij grinnikend.

'Ik kon niet grommen, of overtuigend grauwen, begrijpen jullie wel. Dus ik zong erbij,' legde mama uit.

'Vrolijke Duitse liedjes! Met een hoge, dunne stem!'

'Franz Schubert, liefjes.'

'Ze fladderde rond als een teer vogeltje en toen ze die lelijke kakelende kippen ving, kon je niet geloven dat ze er echt iets mee zou doen. Toen

ze waarachtig doorzette en die beesten omkapte, raakte het volk door het dolle heen. Niemand kon aan haar tippen: de elegantie waarmee ze de beesten vastpakte, de snelle draai van de pols, de vampierbeweging van haar kaken over de nek, haar bruisende benadering van bloed. Ze schudde haar sterrenwitte haar, en de afgebeten kippenkop zweefde naar de hoek terwijl zij met haar roze nageltjes het fladderende, schokkende karkas optilde alsof het een gouden roemer was, en het aan haar lippen bracht om te drinken! Ze was verblindend, een prinses, een Cleopatra, een elfenkoningin! Dat was jullie mama in de kippenkuil.

Het volk stroomde toe. We bouwden tribunes bij, verplaatsten haar optreden naar de grootste tent die we ooit hebben gehad, elfhonderd zitplaatsen, en altijd stampvol.'

'Het was leuk.' Lil knikte. 'Maar ik voelde dat het niet mijn ware métier was.'

'Ja.' Licht fronsend keek papa omlaag naar zijn handen en was stil.

Wij kinderen voelden dan aan dat de vertelstemming dreigde teloor te gaan en één van ons vroeg vleierend: 'Waarom ben je ermee opgehouden, mama?'

Dan zuchtte ze en keek van onder haar wenkbrauwen van gesponnen glas op naar papa, en dan naar ons die op de vloer om haar heen zaten, en zei

zachtjes: 'Ik had altijd gedroomd van de luchtacrobatiek. De Antifermo's, de Italiaanse trapezeclan, kwamen erbij in Abilene en ik smeekte om les te mogen krijgen.' Ze praatte niet meer tegen ons, maar tegen papa. 'En Al, je weet toch dat je nooit mijn hand had durven vragen als ik niet was gevallen en me zo had bezeerd. Waar zouden we nu zijn als dat niet was gebeurd?'

Papa knikte. 'Ja, ja, en ik heb je weer heel goed leren lopen, hè?' Maar zijn gezicht was strak en zonder lachje en zijn blik dwaalde af naar het affiche op de schuifdeur naar hun slaapkamer. Het was oud fotopapier, heel duur; alleen mama stond erop, een charmante verschijning in lovertjes en glimlach, het ene been hoog geheven en met hoog gestrekte armen, met rode handschoenen tot op de elleboog, die de sterrenletters 'CRYSTAL LIL' boven haar aanraakten.

Mijn vader heette Aloysius Binewski. Hij groeide op in de reizende kermis van zijn vader: 'Binewski's Fabulon'. Papa was vierentwintig toen grootvader stierf en de kermis in zijn handen overging. Met zorg monteerde Al de zilveren urn die de as van zijn vader bevatte aan de voorkant van de aggregaatwagen die de kermis van elektriciteit voorzag. De oude man had zo lang met de kermis rondgetrokken, dat zijn as geen rust zou hebben gekend in een stationaire grafkelder.